

Z cizích revuí.

„PEŠADISKO-ARTILERISKI GLASNIK“, ročník 1933, svazek IV. (říjen, listopad, prosinec).

Plk. pěch. Ivan A. Šarnbek: Palba a pohyb za útoku.

Vynález a zavedení samočinných zbraní zkomplikovaly původně boj. Protivník počtem slabší mohl vyrovnat svůj nedostatek zhuštěním palebné mříže, buď bránící v přístupu k obrannému postavení nebo umlčující hnízda obráncova odporu. Prvotní přeceňování palby bylo pak vystřídáno názorem kompromisním, poučením z druhé fáze světového zápasu: „Palba řádně umístěná a využitá zesiluje postavení, avšak nikdy do té míry, aby mohlo být považováno za nedobytné, neboť i útočník, využívá-li správně své palby, střídá je s pohybem, nalezne vždy možnosti, způsoby a cesty, aby dorazil až do blízkosti obranného postavení a podnikl zteč, hledaje rozhodnutí v úderu živou silou.“ (Je třeba poznamenati, že jihoslovanská doktrína počítá v útoku i v obraně s těmito činiteli: palba, pohyb [manévr] a úder, nerozlišuje účel posledního činitele, požaduje jej však důsledně.) Ježto pak obranné postavení je značně členěno do hloubky — tím více, čím více prostředků, sil a času má obránce k dispozici — je zapotřebí účtít metodičtěji a mít pro tyto postupné akce mnohem lépe vycvičené a mravně zdatnější jednotky, nežli bylo nutné dříve.

Otázky vyplývající z nadepsaného tématu si autor v dalším podstatně zjednodušuje; na př. již první případ útoku v rovině, o jejíž nevýhody se svorně dělí útočník i obránce, zjednodušuje dalšími předpoklady o pokrytosti terénu, jež přináší určitá plus buď obránci nebo útočníkovi a skresluje tím původní téma. Zkušenějších rad se dostává čtenáři již v kapitole o boji v terénu kopcovitém a hornatém. Ale ani tu nelze ve všem souhlasit s autorem. Kopcovitý terén skýtá četné výhody, především obránci, jenž může volit trasu svého pásma hlavního odporu s hlubokým předpolím, s dobrou sítí pozorovatelů a s možnostmi uspořádání všech druhů palby. Ježto útok má po určitých stránkách podmínky zhoršené, je nutno vykonati velmi pečlivě přípravy, jež z obou důvodů budou trvati déle. Výběr vhodného směru útoku a všestranná příprava a podpora hlavního úsilí zůstanou vždy prvky primární důležitosti, ať jde o kterýkoliv druh terénu. V ostatním se neliší nároky autorovy od oficiálního stanoviska, tlumočeného služebními předpisy.

Npor. děl. Nikola M. Ivanović: Názor o rozsevu do hloubky.

Když autor v podrobné charakteristice popsal přednosti a nedostatky tohoto způsobu střelby, zdůraznil nedostatek ustanovení o něm ve služebních předpisech, navrhuje a odůvodňuje pak různé odchylky a úpravy — hlavně pokud jde o velení — vyplývající z početné různosti dělostřeleckého materiálu, používaného v jihoslovanské armádě. Sám autor se zmiňuje v článku o horských kanonech 65 mm M 1906, 75 mm M 15 a M 28, o lehkých kanonech 75 mm M 15 a M 97, 80 mm M 5 a M 28, o lehkých houfnicích 100 mm M 14 a horských houfnicích 100 mm M 16, u kterých tento způsob střelby lze bráti v úvahu.

Brig. gen. Svet. S. Djukić: Pěchota v dělostřelecké palbě.

Článek je polemikou s názory brig. gen. Pavla Pavloviće, uloženými v stejnojmenném článku v I. svazku tohoto ročníku „PAG.“ (viz VR. 1933, čís. 6). Vážnou námitkou, jejímž rozбором lze pochopit zásadně odlišná stanoviska obou autorů, jest odmítavý názor generála Djukiće proti pravidelným přibližovacím tvarům, zástupům a rojnicím, přesně stanoveným, jež zaujímá pěchota na ochranu před palbou dělostřelectva; odsuzuje příkře tyto geometrické tvary a obrazy, v nichž se pěchota přibližuje v nepokrytém terénu, a žádá, aby „naše dnešní bojiště bylo pokryto mouchami a kobylkami, které postupují přiskoky zdánlivě zcela samostatně, jejichž pohyby však jsou řízeny veliteli družstev. Žádá, aby vojíní byli vycvičeni tak, že budou postupovat v okruhu 80—100 kroků od velitele družstva, netvoříce nijakých pravidelných seskupení a přece nezůstávající ležet nečinně. Nebezpečné přitažlivosti a svůdné perspektivě bezpečného krytu se snaží čelit gen. Pavlović zachováváním tvarů nejmenších skupinek a skupin, ovládaných co nejdéle odpovědnou vůlí nejnižších velitelů, kdežto gen. Djukić se hlásí k „roztržité taktice“; rozptýlení pěšáci jsou podle něho chráněni dostatečně střelbou vlastního dělostřelectva a samočinných zbraní proti účinkům nepřátelské palby, zatím co jejich největší nepřítel, sídlící ve vlastní duši, strach, tak častý v skupinách — davech, je zneškodněn silou vůle a příkladem velitelů, kteří jsou osou, kolem které se boj točí. Pokud jde o ochranu, odmítá autor názor gen. Pavloviće o důležitosti úpravy terénu a o významu palby, tvrdí: „Musíme jednou provždy vymazat ustálenou představu, že jedna strana je a zůstane vždy a cele v pohybu, útoku a druhá přikována na místě, kde klidně trpí pod dopady střel všech ráží útočnickova dělostřelectva. Ten, kdo stojí na místě déle, než je třeba — ať útočník anebo obránce — je zničen.“ Vítězství se dosahuje jen úderem, proto je třeba dáti slabé osádky do zákopů a umístit silné zálohy za nimi: „Palba a manévr, pohyb, protiútok jsou prostředky úspěšné obrany, a to jen dočasné obrany, po dobu, než se oba protivníci popadnou opravdu do křížku. Vlastní vítězství přinese jen přechod k útoku novým úderem.“

Kpt. děl. II. tř. Ivan Babić: Dnešní pěchota.

Ačkoliv existují určité znaky rozlišující pěchotu jednotlivých národů, jsou naproti tomu opět mnohé znaky společné, takže je název „dnešní pěchota“ podle autorova mínění plně oprávněn. Takovým znakem je nynější její organizace, dále pak její výzbroj, její přetíženost a nepohyblivost. Odstranění obou posledních atributů je předmětem vážného studia ve všech armádách světa, neboť i všechny další technické pokroky a vynálezy jsou zase vypočítány pro záchabu a potírání člověka — pěšáka. Proto mravní zdatnost pěchoty a její posílení na jedné straně je stejně kategorickým imperativem adresovaným většině národního celku jako na druhé straně odstranění výše uvedených závad. Mezi pěchotou evropských států není po technické stránce ani takového rozdílu, jaký byl na př. mezi Číňany a Japonci v nedávných bojích, zato tím více vystupuje do popředí úkol zvýšiti mravní zdatnost pěchoty vlastního národa, aby mohla s úspěchem čelit technicky rovnocennému protivníkoví.

Překlad stejnojmenného Worbeova článku z „Revue d'artillerie“.

Kpt. pěch. II. tř. Živan L. Knežević: Operace v horách.

Obširná studie, v níž autor vychází v úvodu ze zjištění, že horský terén působí na bitevní a bojové akce svým reliefem a klimatem, které nejsou vždy překážkami operací, vyžadují však přes to na velitelích, aby učinili zvláštní opatření. „Hory jsou výborným spojencem těch, kdož je znají, ale jsou nebezpečným nepřítelem neznalým. Zajišťují značnou převahu velitelům, znajícím vlastnosti, přednosti i obtíže boje v horách, nad protivníkem, který těchto zkušeností nemá anebo jich nedbá.“ Rozbírání vlivy tohoto terénu na jednotlivé druhy zbraní, dochází k těmto postupným dedukcím: horský terén vyžaduje zbraní se strmou drahou. Materiál musí býti lehký,

snadno přenosný, avšak i mohutného účinku. U každého druhu těžších zbraní musí býti předvídána možnost způsobu jejich dopravy a přesunu v zimě, a možnost, jak odstranit škodlivé vlivy klimatické na mechanismus zbraně. V horském terénu je pro množství hluchých prostorů mnohem těžší vytvořit plán palby nežli v terénu rovinatém anebo pahorkovitém; uplatní se však dobře zvláštní daleké palby. V manévrování jednotek jsou též značné rozdíly; omezenost sil rozvinutých k boji, velká šířka úseků, možnost skrytých přístupů a tudíž i možnost překvapení diktují pružnou organizaci decentralisovaného vedení. Úprava terénu působí velké obtíže, avšak mnohdy skalní útvary tvoří samy mocné přirozené kryty. Zima, obtíže vedení a řízení boje ještě více ztěžuje, takže k bojům dochází řidčeji, a to k bojům s omezeným cílem. Bitevních plynů lze jedině s úspěchem použití k uzavírání komunikací v údolích. Pokud jde o použití tanků v horách, autor dokazuje ze zkušeností získaných Francouzi v Maroku, že konají platné služby v horách středních výšek, kdežto ve vyšších polohách je jejich činnost vyloučena. Zásobování, evakuace a cirkulace vyžadují pružné organizace a hojných převozných prostředků.

Ppor. děl. Djordje J. Kostić: O vzájemném poměru mířidel a úhloměrných přístrojů.

Ježto jihoslovanská armáda používá různého dělostřeleckého materiálu a tedy i různých mířidel a úhloměrných přístrojů — autor sám mluví o mířidlech a úhloměrech „francouzského“ nebo „rakouského původu“ — navrhuje ppor. Kostić zavést mířidla a úhloměrné přístroje „stejnosečné“ a „protisečné“, odstranit část dosavadních přístrojů a dosavadní názvy a tím usnadnit vojínům a poddůstojníkům pochopení i manipulaci s mířidly. Dosavadní způsob podle jeho tvrzení ani po této stránce, ani terminologii nevyhovoval.

Plpk. pěch. Luka P. Lukić: Pořadový výcvik v pěší rotě.

Autor si stěžuje na nejednotnost velitelů v nazírání na význam pořadového výcviku, a to nejen výkonných velitelů, ale i vyšších, jejichž různost mínění přináší neblahé důsledky ve výcviku nejnižších velitelů i vojínů. Jedni v něm vidí průpravu pro vlastní výcvik bojový, druzí v něm hledají způsob, jak naučit vojína automatické reakci, jiní opět jsou přesvědčeni, že je součástí bojového výcviku, ale neznají hranic mezi oběma odvětvími; k těmto skupinám přistupuje množství názorových variant, jejichž přirozeným následkem jest i různost metod při provádění výcviku. Autor je názoru shodného s ustanoveními služebních předpisů, jež cituje a podle nichž je pořadový výcvik nedílnou součástí bojového výcviku, neboť jeho cílem je naučit jednotlivce i jednotku cvikům, pohybům a výkonům, kterých je potřebí v boji. Mimo to v míru má dodat jednotlivci i jednotce pěkného vzhledu jak při služebních výkonech, tak i při slavnostech. V duchu tohoto názoru autor podává v dalších článcích metodický návod k tomuto odvětví výcviku, a to pro všechna období až po výcvik v rotě, návod, který je rozvedením jednotlivých kapitol Cvičebního řádu.

Kpt. děl. II. tř. Vojislav M. Mandrović: O uzdění sedlových koní v jízdním dělostřelectvu.

Autor na základě zkušeností, které nasbíral za své služby u horského a polního dělostřelectva, nesouhlasí s dosavadním způsobem uzdění sedlových koní uzdečkou a navrhuje páku, ježto by jízdní mnohem lépe a snáze ovládali své koně. Obtíže snad by byly jen v počátcích, s pokračujícím výcvikem a jistotou ovládání obou koní, sedlového i náručního by zdání „rukou přeplněných otěžemi“ zmizelo a zůstal by jen konečný výsledek v bezpečném vedení koní. Přes toto své přesvědčení, jemuž dává autor průchod v tomto článku, vybízí v závěru své druhy k diskusí o svém názoru.

Plk. zdrav. MUDr. Ljubinko L. Ivković: Výcvik jednotek v plynové službě.

Rozsáhlá studie o tomto odvětví výcviku, vycházející z hojných amerických pramenů. Úspěch tohoto druhu výcviku závisí jako ve všech jiných složkách především na stupni všeobecné a odborné přípravy důstojníků; autor zdůrazňuje názor por. amer. arm. Thomase Forda, že „nesmí být jediného důstojníka, který by nebyl seznámen se všemi podrobnostmi chemické války“. Ztráty armády Spojených států amerických ve světové válce nebyly obzvláště značné, ale byly z 46% způsobeny otravou plyny (70.500 mužů). Toto zjištění více než dostatečně podtrhuje nezbytnost čelit tomuto nebezpečí zintenzivněním výcviku všech složek vojska. Na doklad toho autor uvádí dále detailně — patrně podle Fordovy studie — způsob, organizaci a rozdělení plynového výcviku v americké armádě.

V rubrice „Recenze a kritiky“ uveřejňuje redakce překlad článku plk. bulh. arm. G. Christovova „Základní principy činnosti dělostřelectva“ a obšírnou recenzi studie V. Leonoviče o boji dělostřelectva proti tankům („Borba artilerie s tankami“, Moskva, 1933). Poslední článkem v této rubrice je odpověď plk. pěch. Miroslava M. Martinčiče k úvaze por. Milivoje D. Djuriče „O vlivu uznání činnosti a vyznamenání na výchovu ve vojsku“, z větší části odmítající názory Djuričovy. Autor jako starý důstojník, k nimž sám sebe řadí, vidí stinné stránky mírového hodnocení práce a udílení vyznamenání, jak je předepsáno v jihoslovanské armádě. (Skončí-li totiž určité výcvikové období, nejbližší velitel vykoná přehledku výcviku, stanoví pořadí jednotek podle stupně jejich vycvičenosti a nejlepšího důstojníka navrhne na vyznamenání.) Autor tvrdí, že je těžko při nepatrných rozdílech mezi jednotkami stanovit přesně toto pořadí, je přesvědčen, že toto odstupňování působí více škody nežli užitku, a proto odmítá Djuričův názor o významu těchto vyznamenání, neboť prý vedou až k chorobné ctižádosti, která nevybírá cest ani prostředků, podlamují charakter, ničí družnost a kamarádství a bojí vojenskou přímou.

V rubrice „Novinky a poznámky“ je vyobrazeno a popsáno dělo „Madsen“ ráže 20 mm na universální lafetě F 36, dále lehký kulomet finské armády „L S model 26/31“, lehký granátomet španělský „Valero Ecia“ ráže 50 mm M. 1932, osvětlovací náboje soustavy Bofors, nový protiletadlový kanon továrny Vickers-Armstrongs, vyrobený pro portugalskou armádu, nový italský obojživelný tank „A. F.“ továrny Erneste Breda; rubrika dále přináší balistické údaje o těžkém dělostřeleckém materiálu vyrobeném švédskou zbrojovkou Bofors, zprávy o reorganizaci francouzské pěchoty, zprávy o posledních výsledcích motorisace v armádě Spojených států amerických, jakož i o tamních zkouškách se střelbou na zamlžený cíl nebo se zamlženého stanoviště, konaných 41. pěší brigádou v státě Wyoming.

Škt. J. M. Smazal.

Literární přehled.

Kühlwein: Schützenzug und Kompanie im Gefecht. (Mittler u. Sohn, Berlin 1933, 126 stránek, 35 obrázků a náčrtů, cena 2 RM.)

Autor příruček „Felddienst ABC“ a „Gruppe im Gefecht“, o nichž bylo v PR. psáno, vydal na sklonku minulého roku tuto novou výcvikovou knížku jako jejich pokračování. Je věnována téměř ve-

skrze bojovému výcviku čety a roty, a to na příkladech, které byly v terénu zobrazeny v náčrtech prakticky provedeny.

Prvních 24 stránek knížky obsahuje pořadový a bojový technický výcvik čety a roty. V stati o četě je pojednáno o složení čety, o složení a výzbroji družstva, o pořadových evičních, o rozčlenění, rozvinutí a o palbě čety. Rozčlenění a roz-